

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ös szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ös szám a a könyvnyomtatás.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros betűsor tér-
fogata 12 fillér.

Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Az új ezredév.

Pénteken reggel a Kárpátok által övezett földterület lakosai új ezredévé léptek. A sors a magyar nemzet történetében új fejezetet kezdett meg, melynek első lapjait a ma élő nemzedék fogja megírni. Olyanformán érezzük magunkat, mint a bányász, ki hosszú és fárasztó munka után pihenőt tart s a munkaszünet idejét megünnepli. De mikor a fényes ünnepnap utolsó sugara lealkozik: újult erővel megjelen munkásságának színterén, a tárna nyílásánál s mielőtt leszállana az előtte titongó mélységbe, felemeli lelkét az eget irárhoz, áldást és isteni segítséget kér fárasztó munkájához, azután leereszkedik a mélységbe s apró mécsének világánál keresi a nemes érezt; tör, zúz, fúr mélyebbre és miádig mélyebbre a nélkül, hogy tudná, vajjon törekvéseit fogja-e siker koronázni?

A nemzeti törekvések kienes bányája előtt állunk mi is, a tárna nyitva áll előttünk, csak le kell szállanunk, hogy a nemes éreztet felszínre hozzuk. De vajjon tudjuk-e mi, hogy törekvéseinket siker koronázza? A magyar nemzet mielőtt újult erővel munkához látott volna, fényes ünnepet ült, melynek utolsó sugara is lealkozván, most ismét a tárna előtt áll, hogy isteni segedelemmel a mélybe hatolhasson. Tudjuk, hogy a bánya kieneseket rejt magában, melyeknek legdrágábbja az önzetlen hazafiság, mely egygyé olvasztja a távol jövőben mindazokat, kiket a magyar föld hozott napvilágra. Vajjon megtaláljuk-e az egybeolvadásnak útját már most, az új ezredév hajnalán, vagy még nagy és fárasztó munkát kell végeznünk csak addig is, míg megeljük azt a biztos irányt, a melyen haladva, az egymást kereső szívek végre találkoznak?

T Á R C Z A.**A jóslat.**

Irta: HARMATZY LORÁNT.

Szentjóby Fedorné rosz kedvvel, fáradtan kelt fel reggel. Ugy találta, hogy fáj a feje. Azonban a fejfájás még magában véve nem bosszantotta nagyon. Már megszokta. Azzal hamar tisztába jött, hogy jelenleg a második számú migrain gyötri; mert ő a fejfájást négy csoportba osztotta, a szerint a mint erősebb, vagy gyengébb szert talált eliene alkalmasnak. A Nro 2 gyógyszer volt a „Migrain Ean de Cologne“. — Ismételve, a fejfájás nem bosszantotta. És mégis rosz kedve volt. De hogy miért, azzal maga se volt tisztában. Ha a feje fáj, nem tudott gondolkodni, ez fárasztotta, türelmetlené tette.

Bágyadt lassúsággal kezdett öltözködni. Majd fejére tette a kezét, és olykor hosszasan szagolva az illatszerez flacon-t, sétált fel s alá a szobában. Meg-megállt, szórakozottan nézett a kandalló pattogó üszkeibe, hol csak röviddel előbb gyújtott be a szobaleány. Azután az ablakhoz lépett s kitekintett.

Odakünn fehér, havas volt minden.

— Pá Mamuska! Jó reggelt! — hangzott e perczen egy gyöngéd kis leányos hang, a fehérésipke menyegyzetes gyermekágyból — Hideg van? Lesz ma jég?

A kis Clarisse, ki ugyanezen ebben az évadban kezdte meg a koresolyázást, s még jóformán át sem esett a kezdett nehézségein, egyike volt a városligeti jégpálya legszenvedélyesebb koresolyázóinak. Természetes tehát, hogy mihelyt felébredt, első kérdése a jeget illette.

— Jó reggelt piezikém! — felelt Szentjóbyné megcsókolva a gyermeket. — nagyon hideg van.

— Mamuska — kérdezősködött tovább Clarisse — miért vagy szomorú?

— Fáj a fejem.

— Szegény Mamuskám! Fáj a fejed? Jer, tartsd ide, hadd puszizom meg, attól biztosan el fog mulni!

Pálma asszony engedte; hisz oly jói esik egy anyának az efféle gyermekes gondoskodás.

A kis Clarissenak azonban még volt egyéb kérdezni valója is.

— Mamuskám, felkelt már Jolán néni is?

— . . . Jolán néni . . .!

Megvan! Hisz ő voltaképen Jolán néni miatt bossz-

Mert az, hogy e haza minden lakója külfölség nélkül egyuttal a haza polgárának vallja is magát, — sajnos, — ez új ezredév kezdetén is ép oly probléma, mint volt a honfoglaló magyarok korában. Ha hódítunk is egy-egy kis tért a szívekben, de azért egészben véve az iskolák és közművelődési egyesületek munkájának eredménye ez ideig még nem több a jövőbe vetett reménynél. Sőt még e remény számai is vékonyabbak lettek az által, hogy a rosszul informált leghatalmasabb egyházi hatóság a magyar nemzeti törekvések ellenzőinek pártjára állott, midőn az idegen nyelvű isteni tiszteletiek támogatója lett s ez által az eddig elért eredményeket is visszaféjldni kényszerítte. A példa ragadós. Nem kell egyéb, csak az, hogy valamelyik autonóm egyház kövesse s akkor a lefolyt esztendő a magyar nemzeti fejlődésnek oly határkövét fogja képezni, melyen a fényes mult s az egyre sötétebb színben látszó jövő felett búsonghat a honfiai kebel.

De szerencsére a kívülről jövő kísérlet itt bent, az ország belsejében nem talált viszhangra s ez elég biztató jel arra nézve, hogy törekvéseink sikerét ne nézzük kétkedő szemekkel. Sőt ellenkezőleg, a kísérlet buzdítólag hat reánk s ez annyival értékesebb, hogy e buzdításban ép akkor van részünk, midőn a lezajlott fényes ünnepségektől mámoros lelkünk az elbizakodásra hajlik, — de ott lebeg felettünk a „momento“, mely arra int, hogy komoly, higgadt megfontolással lépünk át az új tárna nyílásán s ne szünjünk meg fáradtságot nem ismerő szorgalommal keresni azt az utat, melyen e haza polgárai bármely nyelven beszéljenek is, szívből és lélekben megtalálják egymást.

szankodott. Az özevgy ugy megörült ezen felfedezésének, hogy egészen megfeledezett fejfájásáról.

Persze! persze! Hogy nem jutott ez előbb az eszébe!

Jolán, Szentjóbyné unokahuga volt, ki most, a téli saison alatt nála időzött Budapesten. A leány atyja, különben Pálma festvére, földbírtokos volt valahol Erdélyben, egy obskúrú kis falusi fészekben.

Szentjóbyné egy nap levelet kapott a testvérétől, melyben ez tudatta vele, hogy legközelebb leányával, Jolánnal Pestre utazik, nővérét felkeresni.

S megérkezve Kovácsy Pál ur azon magasztos tervvel lépett elő, hogy nem lenne e helyes, ha ő a leányát Pesten hagyná Pálma gondjai alatt? S felbuzdulva azon sikeren, mely Szentjóbyné egy másik unokahuga, Sabác Blanka pesti időzését követte, a tervet azon még magasztosabb eszmével párosította, hogy hátha Jolán számára is sikerülne férjet fogni? A jég, a bálók, a jourok megannyi alkalmas terrenum az ilyenféle nemes vadászatra. — S a ki tudja, Szentjóbyné mennyire szíven viseli a szerelmesek összehorolásának szent ügyét, meglehet győződve, hogy Kovácsy Jolán kisasszony Pesten maradása, az özevgy részéről ellenvetésbe nem ütközött, Jolán is szívesen állt rá. Ő nem bánja, csináljanak hát belőle menyasszonyt!

Azonban hetek multak, s mégis nem nagyon mutatkozott az a gavallér, ki hajlandó lett volna magára venni Hymen rózsaláncait. — Azaz, hogy pályázó akadt nehány, de Jolán nem valami nagyon sokat törődött velök.

Ő egyforma szíves volt mindenkihez; egy mosolyal, tekintettel ki nem tüntette volna egyiket a másik fölött, nem hogy szívélyesebb szavakkal ajándékozta volna meg.

S ez Szentjóbynét mód felett bosszantotta. Anyi szerelmes találta már meg egymást (és a házasságot) az ő salonjában, hogy Jolán viselete szinte kétségbe ejtette; elvesztette bizalmát saját maga iránt.

— Jolán, gyermekem! — így szólt hozzá egy izben — nem értelek. Igaz, hogy a választás ennyi sok és jeles fiatalember közt nem könnyű, de mégis. . .

— Csak bízd rám nénikém! — Az igazi még nem érkezett meg!

— Csak nem vársz valami indiai nábobot vagy amerikai vasutkirályt?

— Nem lehet tudni. Zöldesi néni. . .

— Kicsoda kicsoda az a Zöldesi néni?

— Az, nénikém, egy híres kártyavetőnő otthon

A kath. iskolaügy.

A római kath. iskola ügyét lapunkban már sok oldalról ösmertettük.

Most a római kath. egyház iskolaszéke élt felebbezéssel a város határozata ellen, és az egyházi felsőbbség beküldötte a felebbezést, hogy a nyilvánosság előtt: „audiatur et altera pars“ elve érvényesüljön.

Egy-egy ügyben a különféle álláspontok megvitatása elől, mint a szólásszabadság hívei, soha el nem zárkozván, közöljük itt a következőkben a felebbezést:

Szab. Rimaszombat város tekintetes képviselőtestületének Helyben.

A városi képviselő-testület 1896. december 11-én tartott közgyűlésének 1979. sz. sérelmes határozata ellen a rimaszombati róm. kath. iskolaszék meghatalmazása alapján, a törvényes határidőn belül, alulírott teljes tisztelettel benyujtom a felebbezést és ezt a következő okokkal támogatom:

I.

A) Az 1979. sz. v. k. t. határozat az 1896. nov. 12-én benyujtott kérvényben két alaki hiányt tételez fel, és pedig 1-ször: hogy Poliesek R. iskolaszéki jegyző nem az iskolaszék képviselője: 2-ször: hogy az 5°/_o-os iskolai pótdódi kivételének és beszédhetésének megengedését félremagyarázhatatlannul nem kérelmeztük.

Az elsőre vonatkozólag a 7. alatt idemellettek iskolaszéki felhatalmazás igazolja, hogy az 5°/_o-os iskolai pótdódi tárgyában Poliesek R. iskolaszéki jegyző annak képviselője. Azonkívül a Poliesek R. által benyujtott kérelem az 1895. november hó 29-én 486. sz. átiratnak tényleges folyamánya, ezt pedig az idézett 53. § szerint az iskolaszéki elnök nyujtotta be.

B) A második alaki hibát csakis az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 11. § a és az 1876. évi XXVIII. t.-cz. 9. §-ának megsértésével lehet fentartani.

A nevezett törvényezikk ugyanis nem azt rendeli, hogy a hitfelekezeti képviselő-testülete a városi hatóság-

nálunk. Mikor elutaztunk, nekem azt jósolta, hogy Pesten férjhez fogok menni. Nagyon szép, magos, erős, széke férfi lesz az uram.

— És te hitelt adsz ezen jósolásnak?

— Az Isten tudná! Még várok.

— Tökéletes fantasztá bolond ez a leány — gondolta az özevgy — én nem bánom, legyen, a hogy kedve tartja.

Azonban, akármennyire is akarta magával elhitetni, hogy nem bánja, akármint is csinál Jolán az udvarlóiával, az igazat megvallva, mégis bosszantotta a dolog.

Most is, midőn a kis Clarisse a „Jolán néni“ szóval megszüntette mamája fejfájását, ezért volt bosszus.

Délután kimentek a jégre. Ott volt az egész társaság Rázonnyék, Seemanhék, Cserázhyék és természetesen a mindenünnen elmaradhatatlan Balázs Gida, kit a Jolán körül forgoló udvarlók ugy körülnyűszögtek, mint a lepkék a lámpavilágot. (Boesánatot kérek ezen merész hasonlatért: Balázs Gida, és . . . lámpavilág . . .?) Csak Somváryék hiányoztak és Radnóthy Zoltán a feleségével: de persze, ez utóbbiak most Nizzában élvezik a hat heti szabadságot.

Jolán éppen Pálával koresolyázott el a bejárat előtt, midőn, egyszerre, a leány oly hevesen rántotta meg az özevgy kezét, hogy az majd elvesztette az egyensúlyt.

— Mi lett?

— Nénikém! Nénikém! — szólt Jolán reszkető hangon — látod azt a szürkeruhás fiatalembert?

— Azt a kiborotvált arcú? Mi bajod van vele?

— Nénikém — folytatá Jolán, mindegy lázban, én azt hiszem ez ő!

— Kicsoda?

— A kiról Zöldesi néni nekem jóslott.

Szentjóbynét csak az tartotta vissza, hogy nyilvános helyen van, különben hangosan felkaczagott volna.

— Jolán! mondá aztán intőleg — te ismét ostobaságokat beszélsz!

Jolán elpirult.

A legközelebbi fordulónál szembe találták magokat az ismeretlenel, ki — és ezen mód felett elcsodálkozott — Somvárynéval körözött.

Midőn Somváryné meglátta őket, egyenesen feljőkök tartott.

— Jó napot! — mondá francziául, mert magyarul még nem beszélt tökéletesen — örülök, hogy önöket itt találom Képzelmék, mily nagy meglepetés ért ma!

tól engedélyt kérjen az anyagi hozzájárulás meghatározhatása végett, hanem az anyagi hozzájárulás arányát „a saját képviselő-testületük által” elhatározzák, tehát a városi hatóságtól teljesen függetlenül. Ennek fogva a kath. iskolások csak a törvény biztosította jogkörben mozogtak, midőn az 5%-os iskolai pótdó kiadását a tek. városi képviselő-testülettel már 1895. nov. 29-én kelt írártában tudatta és teljes tisztelettel csak azt kérte, hogy a másodikban benyújtott kérvényében, hogy az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 36. §-a értelmében a rimaszombati r. kath. polgárokra az 1896. évre kirótt és a város által beszédett 5%-os iskolai pótdó a kath. hitközség által fentartott helybeli kath. iskola képviselő-testületének szolgáltatassa ki.

II.

A sérelmes 1979. számú határozat megokadatosítása a tények helytelen ismeretén alapszik, és pedig:

1. A sérelmes határozat tévesen magyarázza az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 11. §-át, midőn ama kifejezést: „amint eddig szokásban volt”, az anyagi hozzájárulás azon meghatározott és változhatatlan arányára vonatkoztatja, amint arány 1868-ig dívott. E magyarázattal a törvény minden felekezeti iskola felvirágoztatását megakadályozta volna, mihielyt az iskola fejlődésével nagyobb anyagi arányban kellett volna fenntartásához hozzájárulni. Hogy pedig a törvényhozó az iskola fejlődését gátolni akarna, ezt feltételezni nem lehet. De a törvény nem szorult magyarázatra, mert világosan mondja, hogy az iskola „fenntartására hívek anyagi hozzájárulását a saját képviselő-testület által meghatározandó módon és arányban, a mint eddig szokásban volt”, — vagyis amint eddig szokta volt az arányt és módot minőség és mennyiség szerint meghatározni, — „ezt az arányt is igénybe vehetik”. E jogot a városi képviselő-testület is kénytelen a 4763. sz. miniszteri rendelet alapján elismerni.

2. A tek. városi képviselő-testület nem illetékes ama nyilatkozattal: „A rimaszombati róm. kath. vallású lakosok eddig még soha semmiféle arányban sem járultak a felekezeti iskolájuk fenntartásához”. Mert a rimaszombati kath. hitközség jogos képviselőtestülete nem a tekintetes város, hanem a törvényesen megerősített egyháztanács és iskolaszék.

Továbbá igaz, hogy Mária Terézia némi privilégiumban részesítette a rimaszombati róm. kath. polgárokat, csak hogy a rendelet ideiglenesen csak a stólaról intézkedett. Oly rendelet, mely a helybeli kath. polgárokat „minden felekezeti adózás alól felmentette volna örök időkre”, sem a plebaniát, sem a püspöki levéltárban nem létezik.

Sőt a 7. alatt ideesatolt hiteles kivonat az 1779. és 1814. évi „Canonica visitatio”-ból igazolja, hogy az iskolát Patronus hiányában a hívek tartoznak fenntartani, és az 1868. év előtt tényleg az iskola fenntartásához hozzá is járultak.

3. De hogy tényleg a rimaszombati róm. kath. hitközség az iskola fenntartója, igazolja már első felebbezésünk alkalmával a) alatt benyújtott okmány 1771. év-ből, melyben Mária Terézia felséges asszonyunk az iskolát a Kádás malombeli részszel a rimaszombati r. kath. hitközségnek adta át.

A b) vel jelölt hiteles okmány hiteles másolata igazolja, hogy a rimaszombati róm. kath. hitközség építette fel a mostani iskolapületet a hívek hozzájárulása után a városról, megyétől, káptalantól, püspöktől és ő felségétől nyert segélyből, de mivel ez nem volt elegendő, kénytelen volt a rimaszombati kath. hitközség a rozsnói püspöktől egy nagyobb kölcsönösszeget felvenni, hogy azt fölépíthesse és 1839-ben be is fejezte.

Az 1862. „Canonica visitatio”-ban pedig világosan fel van tüntetve, hogy 1857-ben ugyanezek a rimaszombati kath. hitközség gondoskodott az iskola renoválásáról és kinyilvánítja a 7. alatt ideesatolt kivonat: az is-

kola fenntartója a rimaszombati róm. kath. hitközség kell, hogy maradjon.

Továbbá a hitközség 1868. év előtt ép úgy, mint jelenleg a saját képviselő-testülete által gondoskodott az iskolai épületben levő lakások bérbeadásáról és e bért az iskola fenntartására fordította.

Az 1876. évi XXVIII. t.-cz. 9. §-ának 1. és 2-ik pontja értelmében a rimaszombati kath. hitközség, mint iskolafenntartó, választotta utoljára is az iskolaszéket és ez által gyakorolta és gyakorolja még ma is a törvényben megállapított jogait.

4. A városi képviselőtestületi határozat hivatkozik a kath. iskolaszék 1889. október 11-én hozott határozatra, melyben a kath. leányiskola a községbe való beolvasztását kimondja, de mivel az akkori iskolaszék joghatósági körét túllépte az ügy, a nagymélt. vallás- és közokt. miniszterium elé terjesztette. 1890. szeptember 5-én a 7. alatt ideemlékelt püspöki felterjesztés hiteles kivonata alapján, már 1896. nov. 12-én beterjesztett, b) vel jelölt 46.915. sz. miniszteri rendelet az akkori iskolaszék intézkedését hatályon kívül helyezte és így a leányiskola a hitközséggel szemben a régi jogi viszonyban megmaradt.

A határozatban jelzett 5. alatt ideesatolt, 1890. év június hó 30-án kelt 1201. sz. püspöki leirat csak a kath. elemi iskola kath. jellegének fenntartásáról szól, hogy az iskolát az egyházi hatóság vagy a püspök „saját erejéből fenntartandja”, amint a városi képviselőtestületi határozat tévesen jelzi, arról az egész leiratban szó sincs, — sőt ugyane leiratban nyíltan és világosan a rimaszombati hitközséget nevezi „iskolafenntartónak”.

Az idézett 1874. évi 775. sz. püspöki leiratban és az egyházi főtanhatóság csak az iskolaszék végelhatározását irányítani akaró nyilatkozatot használta e kifejezést, hogy az iskolát „fenntartandja”, de hogy „saját erejéből”, az az egész leiratban nem fordul elő. E leirat által kikért iskolaszéki végelhatározás pedig abból állott, hogy a leiratban jelzett „segélyt” az iskolaszék elfogadta, az iskolafenntartási jogot föl nem adta, sőt e jogot tovább is gyakorolta a hitközség által választott iskolaszékben. Ezt igazolja a 7. alatt ideemlékelt egyházhatalósági nyilatkozat is.

5. A sérelmes határozat az iskolaszék elnöksége által maga mellett kiállított bizonyítványt jogi szem ontból el nem fogadja. Pedig a hitközség által választott és törvényesen megerősített egyháztanács és iskolaszék a hitközség egyedüli törvényes képviselője és mint ilyen egyedül illetékes arra, hogy a hitközség és az iskola között fennálló tényleges jogi viszonyt hivatalosan igazolja.

Mindezekből kétségbe vonhatatlannal kitűnik, hogy a helybeli róm. kath. iskola fenntartója a rimaszombati r. kath. hitközség és így a rimaszombati róm. kath. polgárokra már az 1896. évre kirótt 5%-os iskolai pótdó az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 11. §-a és 36. §-a értelmében egyedül a róm. kath. iskolát illeti jogosan.

III.

1. A sérelmes határozat az iskolaszék határozatát, melyben az 5%-os iskolai pótdó kivételét és végrehajtását kimondja, nem ismeri el törvényesnek, mert állítólag az egyházmegyei főtanhatóság meg nem erősítette. Az 5%-os iskolai pótdó kivételére és végrehajtására vonatkozó határozat az 1895. nov. 24-én tartott egyháztanácsi és iskolaszéki gyűlés jegyzőkönyvében foglaltatik, e jegyzőkönyvet pedig az egyházi főtanhatóság már 1895-ben a 2013. sz. alatt jóváhagyta és megerősítette. Az 5%-os iskolai pótdóra vonatkozó többi mellékletek egyházhatalósági megerősítése nem kívántatik, mert a püspöki kar rendszabályok 20. §-a csak a jegyzőkönyv hitelesítéséről és megerősítéséről szól.

2. Majd az állami adóösszegek helytelen feltüntetése hivatkozik a sérelmes határozat. Az állami adóösszegek a városi adóhivatal adókönyvéből kiírtak. Mivel

Mánap egy hordár nagy gyöngyvirág esokrot hozott Jolánnak Gordon-tól (gyöngyvirág januárban!)

— Ejha — jegyzé meg Szentjóhyné — már ennyire vagytok?

— És délután, midőn az özevgnél összejött a társaság, melegeben elmondta az egész dolgot Balázs Gidának. Gida lekaesintott felkunkorodó bajszára s megvakarta az orra hegyét.

— Nagyságos asszonyom! Tudja-e hogy ezekből jó pár válnék?

— Ugyan menjen! Jolánt venné el ez az angol?

— Hát aztán, kérdem én, miért ne venné el Jolánt ez az angol? Történetek már ezirrább dolgok is ezen a világon. Szíveskedjék és bizza rém ezen dolgot. Végre is, talán lesz bennem még elég taktika és flitka, meg nem tudom én micsoda, hogy megbirkózom ezzel az angliussal. A mandátumomat teszem föl egy förtelen gomb ellen, hogy a legrövidebb idő alatt ugy beszeret az a szőke fiú a Jolán nagyságba, hogy... hogy... nem tudok elég nagyot mondani!

— Jobb lesz, ha kevesebbet ígér, de többet tesz!

— Ne tessék busulni! — Kérem nagyságos asszonyom, ne kérdezzen tőlem semmit sem! Tudom, hogy kíváncsi arra, hogy mit akarok tenni, ez azonban maradjon az én titkom!

Hogy Gida miket mondott az ifju Walbansonnak, azt nem tudom; de azt tudom, hogy Gordon a beszéd végén így szólt:

— Uram! Én természetemnél fogva kissé kételkedő vagyok — ezt kérem, ne vegye sértésnek! — Azt is bevallom, hogy az extrayagáns dolgok iránt, mint angol, elvből érdeklődöm. És ha az mit ön itt mondott, a maga teljességében fennáll... különben nyíltszívűségem miatt fogadja őszinte köszönetemet!

Es este Gordon ily szavakkal lepte meg nővérét és Somváry Gézát:

— Mondjátok csak, szeretnétek, ha volna sógor-nőtök?

— Meg akarsz házasodni?

— Lehet.

— S ki a választott?

— Ugyan Betty — szólt közbe Géza — nem vetted észre, hogy Gordon folyton Kovácsy Jolán-nak eszta a szelét?

— Jolán? Hisz Gordon voltaképen még nem is ismeri!

— Ismerni? viszonzá az ifju Walbansonn — lehet,

ez az első adóösszeírás volt, lehetséges, hogy egyes hibák belesuszak. De a hibás feltüntetés ellen a felszámolási határidő előleges kibóltatás után 1896. november 11-éig kitűzetett. Beérkezett 4 felszámolás, ezeket az iskolaszék csak akkor fogja elintézni, ha az 5%-os pótdó ügye teljesen eldőlt, mert csak az iskola fenntartó jogzímén illetékes e felszámolások elintézésére. Az iskolaszék különben is az állami adóösszegek okadatolt helyesbítésének mindig helyt enged.

3. A városi képviselőtestületi határozatban téves egyszersmind a községi elemi fiú és leány osztályba járó kath. gyermekek számarányának feltüntetése. Mert az 1896. évi értesítőből kitűnik: a községi elemi leányiskolába csak 27 róm. kath. leány jár és nem 90, és így a községi elemi fiú- és leányiskolába járó kath. gyermekek száma 77. Holott a kath. elemi fiú és leányiskolába jár 177, ebből a tamásfalviakat nem lehet levonni, mert a községi iskolába szintén járnak tamásfalviak. E számarányból tehát nem lehet azt következtetni, hogy a kath. szülők szívesebben járatták gyermekeiket a községi iskolába, sőt ép az tűnik ki, hogy a kath. szülők nagyon is meg vannak arról győződve, hogy a kath. iskola, főleg az alkalmazott tanérek kiváló képességét tekintve, teljesen megfelel a törvény követelményeinek.

4. A tamásfalvi adókövetési névsort csak azért nyújtottuk be, hogy a tek. városi képviselőtestület meggyőződjék, miszerint a tamásfalviakra, mint a hitközséghez tartozó hívekre, az 5%-os iskolai pótdó szintén kiróttuk.

Mivel tehát az említett okok alapján a rimaszombati róm. kath. elemi iskola fenntartója a rimaszombati róm. kath. hitközség, mivel az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 11. §-a a hitközségi képviselőtestületnek, tehát jelen esetben a rimaszombati egyháztanácsnak és iskolaszéknek megadja a jogot, hogy az iskola fenntartásához megkívántó anyagi hozzájárulását híveivel szemben meghatározza és a c., d-vel jelölt felülvizsgálat számadási kivonat és költségelőirányzat igazolja, hogy a kath. elemi iskola évi szükséglete az 5%-ot teljesen fölemészti: tehát a fennidézett 1868. évi törvény alapján a tek. városi képviselő testületnek nem áll jogában a rimaszombati kath. hitközségi képviselő testületet a törvényesen kirótt 5%-os iskolai pótdó végrehajtásában megakadályozni, és nem áll jogában az 1896. évi január 1-től a rimaszombati róm. kath. polgároktól beszédett 5%-os iskolai pótdó a községi iskolára fordítani.

Ennélfogva teljes tisztelettel kérjük a közigazgatási bizottságot, méltóztassék a városi képviselő testület 1979. sz. sérelmes és törvényellenes határozatát hatályon kívül helyezni és elrendelni, hogy az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 36. § értelmében a már 1896. évre a róm. kath. polgárokra kirótt és azoktól a város által beszédett 5%-os iskolai pótdó a helybeli róm. kath. iskola képviselő testületének minél előbb kiszolgáltassa. Vagy ha bármi ok miatt az 1896. évre kirótt és a város által beszédett 5%-os iskolai pótdó kiszolgáltatása elmaradna, méltóztassék intézkedni, hogy a kath. polgároktól beszédett 5%-os iskolai pótdó összeg az ügy végleges eldőléséig letétbe helyeztessék.

Rimaszombat, 1896. decz. 31. én.

Verbár Péter, iszsz. egyh. elnök. Policsk Rezső, iszsz. jegyző.

Előfizetési felhívás.

Lapunk jelen számával új évfolyamot kezdünk meg. A tizenhét éves múlt tanúságot tesz arról, hogy vállalkozásunk nemcsak életrevaló, hanem Gümör-Kisbont vármegye társadalmi életében hézagpótló. Milyen jelen alkalommal ismét beköszöntünk olvasóinkhoz, az a remény él bennünk, hogy nagybecsű támogatásuk mellett vármegyénk székhelyén ezentúl is fenttarthatunk egy oly orgánumot, mely minden irányban

hogy nem! De kiismerni...? Nos ennek alig merném az ellenkezőjét állítani. Nálam ez pontosan és gyorsan szokott menni

— És az eredmény?

— Igen hízogó reá nézve — felelt Gordon gyöngéd mosolylyal.

— Tégy a mit akarsz, — mondá sógora — de ha igazán szereted és ő is téged, akkor vedd el, akárki mit mond is.

— Goddam! Igazad van; Ugy legyen!

*

És pár hó múlva egy koronaherezeg-utcai kirakásban Kovácsy Jolán kisasszony kelegyége vala látható; — a mi azt jelenti, hogy Gordon azon pár hetet, melyet Pesten mint szabadságidőt töltött, nem hagyta felhasználatlannal.

Midőn eljegyzése után Bécsbe utazott, ily szavakkal bucsuzott el Balázs Gidától:

— Uram! Jelen boldogságom létrejövételében ön is sokban közr működött. Fogadja érte őszinte bálámát. S hogy ezt bebizonyítsam, mondja, mit tehetnék Önért? Ifju korom dacára van némi befolyásom a legfelsőbb körökben...

Gida diszkrétan mosolyogva vizsgáta monoklija aranyfoglatját, s közben Gordonra pillantott?

— Mondja csak — szólt azután — nem tudja véletlenül, milyen ülés esik egy vörösbárony székben?

Gordon látszólag nagy figyelemmel nézte lakkezi-pője hegyét, majd így felelt:

— Nem tudom! De a dolog érdekelt. A feleletet majd Ön fogja nekem is megadni.

S a legközelebbi kabinetbukás alkalmával, melyet mintha csak Gordon a tempo rendelt volna meg, Balázs belekerült abba a bizonyos, annyira áhitott bársonyszékbe. Minster lett.

Azt rebesgették, hogy valami nagyfejű iszonyúan tolt a szekerét... Bécsből.

Mire azonban Gordon esküvője megérkezett, ezen Balázs Gida ismét csak mint képviselő jelenhetett meg. A kabinet újból megbukott s a miniszterelnök bizalmas körben úgy nyilatkozott, hogy soha életében senki nagyobb eszmadiát nem fogott meg, mint ő Balázs Gidában.

Mindegy! Legalább a hiúsága ki volt égitve.

Gordon esküvője különben még azon irányban is birt nevezetességgel a társaság tagjai előtt, hogy ekkor jelent meg először Seemann ezredes vezérőrnagy, és Seemann Feri főhadnagyi uniformisban.

Megérkezett a testvérem, Gordon — folytatá rámutatva kísérőjére — ki Bécsben követségi titkár.

Pálma Jolánra tekintett, ki a legaranyosabb zavarral pirult el.

— Hölgyeim — mondá Gordon — boesásanak meg nekem, hogy hazájuk nyelvét nem beszélem, de a félvad állapotban levő népek, a kínaiak és japánok nyelvét kivéve, minden más élő nyelven rendelkezésükre állók.

— Ön tehát bennünket, magyarokat egy niveaura helyez a félvad népekkel? — kérde Szentjóhyné francziánul.

— Ön, asszonyom, — felelé a fiatal angol — engem zavarba akar hozni. Figyelmeztetem, hogy nehezen fog menni. Diplomata létemre a legkényesebb körülmények között is képes vagyok magamat kibeszélni. Különbön elhatároztam hogy mivel Betty hugom is magyar asszony lett, megtanulom a nyelvüket, melyről egyébként azt hallottam, hogy igen dallamos.

Jolán ugy érezte magát, mint Jenta érezhette a „Bolygó hollandi”-ban, ki ismeretlenül volt szerelmes a fekete tengerészbe és egyszerre szembe találkozott vele. Elémult teljesen.

Aztán összefogódzva elindultak felkeresni a társaság többi tagjait, hogy ezeknek is bemutassák Walbansonn Gordonot.

Az ifju perfect koresolyázó volt. Ezt észrevették társnói az első pillanatban. S Szentjóhyné, ki biztosabban mozgott a parquetten, mint a jég tükrén, sajnálatlaltal látta, hogy a fiatalember a bemutatkozások után, udvariasan Jolánt kérte föl egy-két fordulóra. Azonban mellesleg kissé örült is. Mert hát végre, hátha igazat is mondott egyszer Zoldesi néni?

Midőn hazaértek, Jolán, ily kéréssel fordult Pálmahoz:

— Nénikém! Szeretnék tőled valamit kérni.

— Csak kivéle! Mit akarsz?

— Tíz forintot!

Szentjóhyné annyira meghökent, hogy észre sem vette, hogy meglepetésében jól megszurta az ujjait a kalaptűjével.

— Tíz forintot? Minek az neked?

— El szeretném küldeni haza...

— Talán Zoldesi nénié?

— Igen, nénikém, ha nincs ellene kitogásod?

Dehogy is nem volt. Hanem Jolán olyan szépen kérte, hogy nem mondott ellent.

Ez a leány tisztára futóbolond, — gondolá — a bolondokkal pedig nem szabad ellenkezni.

a közérdeket szolgálja. E reményben bizalommal fordulunk vármegyénk intelligens közönségéhez, midőn lapunk tizenhétéves évfolyamát megnyitjuk.

A „Gömör-Kishont” előfizetési ára:

egész évre 4 frt,
félre 2 frt.

Tisztelettel

a „Gömör-Kishont” szerkesztősége
és kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Ujévi üdvözlések. Az ujévi üdvözlések, melyek elől magánygének a jöteknység gyakorlása által ma már kitérnek, a hivatalos életben keltek életre. A közpályán kiváló sikerrel működő egének előtt fejezik ki szeretnőségvánataikat a segítő társak s ez üdvözlésekben legtöbbszörre a nagyközönség erkölcsi elismerése is nyilvánul. Ez erkölcsi elismerésnek adott kifejezést a *ref. egyháztanács*, midőn az ujévi isteni tisztelet után testületileg megjelenve, két derék papja: *Czínke István* és *Szalóczy Dániel* lakásán, *Baksay István* kir. tanácsos, főgondnok által köszönését fejezte ki elődgi működésükért s jövőre biztosította a két lelkipásztor, a hívek szeretetéről és ragaszkodásáról. Úgy Czínke, mint Szalóczy meghatottan köszönték meg a szíves megemlékezést — Az ujév alkalmával a vármegyei tisztviselők is testületileg üdvözölték az alispánt, Szónokuk, *Lukács Géza* szép szavakkal méltatta az alispán érdemeit, ki viszont teljes elismeréssel nyilatkozott a tisztviselői karról. Lelkes hangulat kísérte a szép ünnepélyt — A kir. törvényszék szintén testületileg tisztelgett *Kubinyi Aladár* törvényszéki elnöknel. A vezérserzőnk itt *Török János* volt, ki a szokott ékesszólásával klasszikus beszédben ünnepelte a szeretett elnököt, ki viszont teljes elismeréssel nyilatkozott a vezetése alatt levő bíróságokról. — A városnál is meg voltak a hivatalos üdvözlések, s polgármesterünk, *Szabó György*, a mindenkinek kedves Gyuri bácsija, ovációban részesült.

Ovatio a kir. pénzügyigazgatónak. Megható szép ünnepély folyt le 1. évi január 1-én a helybeli kir. pénzügyigazgatóságnál. Erre a napra egybegyűltek nemesek a helybeli pénzügyi hivatalok tisztviselői, hanem Gömörvármegye összes pénzügyi közegei is, megjelentek itt. Rimaszombatan, hogy testületileg tisztelgjenek *Tornyos György* kir. pénzügyigazgatónál. Kettős ezéja volt a tisztelgésnek, az egyik, hogy boldog ujévet kívánjanak vezérüknek, a másik, hogy ünnepeljék őt, mint utjonnan kinevezett pénzügyigazgatót, az új vezért. — Az ovatio szépen sikerült. A pénzügyi tisztviselők impozáns nagy csoportját, a melyben mintegy hatvanan voltak együtt a kartársak, *Papp László* helyettes pénzügyigazgató vezette *Tornyos György* elé; kit rendkívülien kellemesen lepett meg az a nem is várt meleg ovatio, tüntetés. *Papp László* ékes, lendületteljes szavakkal tolmácsolta ezután a kartársak üdvözlését, érzelmeit és tiszteletét, majd áttért a meglepetés másik részére, és átnyújtotta az összes jelenlevők lelkes éljenzése között az ezen alkalomra készült emléktárgyat. Egy hatalmas mappa-szerű katon ez, a mely művészi rajzokkal gazdagon van ékesítve, és a mellett magában foglalja a gömörmegyei összes pénzügyi tisztviselők arcképesarnokát, a közepen persze az ünnepelt férfit *Tornyos György* képevel. — Képzhető, mily frappansul hatott ez a nem is várt meglepetés. *Tornyos György* elértékénylve, meleg szavakkal köszöntötte meg az ovatiót, és szép emlékjárandékot, egyúttal azonban felhívta a jelenlevőket, hogy amint egyetértéssel jött ez létre, az egyetértés erősítse őket továbbra is. Mi örömmel regisztráljuk ezt a szép ünnepet, mert *Tornyos György*, mint vármegyénk pénzügyi adminisztrációjának első intézője, első tisztviselője, mindig kiváló tapintattal, lelkiismeretességgel, ügyességgel, szakavatottsággal töltötte be és tölti be hivatalát és tagadhatatlan az, hogy a köztisztélet és szeretet ép azért messze túl terjed a kartársuk kiesi körén.

Szilveszter esti multság. Rimaszombat és vidéke jöteknység négylete pompásan sikerült szilveszter esti multságot rendezett. A résztvevő közönség nem volt ugyan nagyszámú, de az előkelő, díszes publikum, mely összegyűlt, hogy a jöteknységre áldozzon, s egymásnak boldog új évet kívánjon, feszületlen s kedélyesen mulatott a kora reggeli órákig. A multságon a négylet érdemes elnököje *Bornemisza Lászlóné*, alelnököje: *Máriássy Lászlóné* és igazgatónöje: *Kern Adolfiné* figyelmeskedtek a díszes vendégkör körül, míg a táncvezendés körül a négylet derék jegyzője: *Komáromy István* buzgólkodott teljes sikerrel. — Éjfélkor a mulató társaság az asztalok mellett foglalt helyet, barátságos koczingatások között üdvözölték az új esztendő, s kívántak egymásnak boldog új évet! A szünóra után újra kezdődött a tánc, s virradatkor ért véget.

Kinevezés. Szabó István posta- és táviratdátiszt, megyénk szülötjét és a helybeli főgimnázium egykori jeles növendékét a kereskedelemügyi m. kir. miniszter kinevezte posta és távirat igazgatóság fogalmazóvá a pécsi m. kir. posta- és táviratigazgatósághoz. A szorgalmas tisztviselőnek, aki magasabb állásához a szükséges jogi kvalifikációt a pécsi püspöki jogliceumban szerezte meg, őszintén gratulálunk. A pécsi igazgatóságnál jelenleg két megyénkbeli fogalmazó működik: az egyik *Szabó István*, a másik lapunk jelestollu munkatársa, főgimnáziumunk egykori kiváló növendéke *Mihályfalvi Forgó Lajos*.

A polgári olvasókör szilveszter esti multsága minden várakozáson felül, fényesen sikerült. A díszes új helyiségeket polgárságunk színe-java a szép fiatal leányserg s fiatal emberek zsufolásig megtöltötték s hajnali 4 óráig kitünően mulattak. A tánc esti 9 óra tájban kezdődött, s a nagyszámú lelkes fiatalok derekasan kitétt magáért, úgy hogy a jelen voltak igen kellemes emlékekkel távoztak a multságról, mely ismét egy-egy szaporította a jöhírű olvasóköri multságok sorozatát. — A fiatalok most nemsokára újra akezióba lép. Már most nagyban folynak az előkészületek a folyó hó 24-ikén rendezendő korbálra, mely bizonyára méltán fog sorakozni siker dolgában az eddigi fényes erkölcsi és anyagi sikerrel díszített multságokhoz.

Halálozás. Városunk egyik kiterjedt s tiszteletreméltó régi családjának a feje hunyt el Szilveszter éjjelén. *Trajtler Sámuel*, a 76 éves agg polgár hosszas szenvedés után örök álmorra hunyta le szemét. A nagy család kivül széleskörű rokonság gyászolja az elhunytat, kinek temetése f. hó 2-ikén a nagyszámú ismerősök és rokonok impozáns részvételével ment végbe. A család a gyászestéről következő jelentést adta ki: Dr. *Trajtler Soma* nevével *Domján Zsuzsával* s gyermekeikkel: *Dezső*, *Zoltán*, *Anna* és *Tiborral*; — *Trajtler János* nevével *Komoróczy Jolán*nal s gyermekeikkel: *Jolán* és *Elemérrel*; — *Özv. Borsody Árolyné* szül. *Trajtler Erzsébet* fiával *Károlylyal*; — Dr. *Trajtler István* nevével *Batizlavy Erzsébet*tel s gyermekeikkel: *Ilona*, *Erzsike* és *Pistával*, maguk és a nagyszámú rokonság, nevében is, mélyen megsomorodott szívvél jelentik a gondos és szerető apa, após és nagyapának, valamint jó rokonnak *Trajtler Sámuelnek* 1896. évi december hó 31-én, esteli 9 órákor, élete 76-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei 1897. évi január hó 2-án, délután 3 órákor az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint fogtak a rimaszombati sarkertben örök nyugalomra tétetni. Áldott legyen emléke! Rimaszombat, 1897. január 1.

A kereskedő ifjak bílja, a mely február hó 7-én lesz megtartva a „Harom Rózsa” nagytermében, a rendezőség serényen készül. Sikerült megnyerni a losonczi gyalogvezend zenekarát is a mely a bál előtt a közönségnek sőtahangversenyt fog rendezni. A csárdásokat persze *Dankó Kálmán* fogja játszani. A táncvezendek nagyon szépeknek ígérkeznek. A közönség, mint halljuk nagyban készül erre a multságra.

A vakáció vége. Január 8-án a muzsák helybeli hajlékai ismét benépesülnek; ekkor kezdődik az iskolai év második időszaka; mely megszaktatás nélkül április 16-ig fog tartani. A mostani jelentkezés alkalmával megkezdődnek a második félévi tandíjfizetések is, mely kötelezettségének a szülők február 1-ig tartoznak eleget tenni.

Halálozás. Nagy idők tannja, héroszi harcok részese hunyt el folyó hó 4-én, az ősz *Bernolák Nándor*, köz- és váltó-ügyvéd, volt 48-as főhadnagy személyében. A megboldogult hosszu évtizedeken át érdekes alakja volt a rimaszombati társadalomnak, hol a nyilvánosság terén régebben többször szerepelt. Az ötvenes években megyei szolgálatban állott, később ügyvéd lett. Szeretett az irodalommal foglalkozni s a hetvenes évek derekán lapot szerkesztett *Megkísérelte* erejét a drámaírás terén is s egy szenzációt keltő szerelmi tragédia való történetének színpadra vitele által pillanatnyi sikert aratott. Később előregedve, a nyilvános szerepléstől teljesen visszalépett. Az agg honvédfőhadnagyot tegnap délután temették el nagy részvét mellett. Koporsóját a régi bajtársak koszorúja ékesíté. Családjá a következő gyászjelentést adta ki: „*Özv. Bernolák Nándorné* szül. *Plechner Mária* mint neje; *Haraszi Bernolák Károly* es. és kir. altábornagy; *Haraszi Bernolák József* es. és kir. főtörzsorvos; *Haraszi Bernolák Karolin* és *Kuna Jenő* köz- és váltó-ügyvéd szomorodott szívvél tudatják a felejtethetlen férj, illetve rokonuk *Haraszi Bernolák Nándor* köz- és váltó-ügyvéd, 1848–49-iki honvéd főhadnagyának folyó január hó 4-én, délután 1 órákor, életének 73-ik, boldog házasságának 52-ik évében, hosszas betegeskedés után bekövetkezett elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó év és hó 6-án, délután 3 órákor fogtak a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat a boldogult lelki üdvéért folyó hó 7-én, reggeli 9 órákor fog a Mindenhatóknak bemutatatni.” — Béke hamvaira!

Műkedvelői előadás Rimaszéczen. E hó 9-én Rimaszéczen műkedvelői előadás lesz, mely elé nem esupán a rimaszéci, hanem a vidéki intelligens társadalom is érdeklődéssel néz. Városunkból ez alkalomra többen fognak kirándulni, hogy résztvegyenek a kis városi élénkségekben, mely minden tekintetben kiváló sikerűnek ígérkeznek.

Öngyilkos csendőr. Megrendítő öngyilkosság történt mult év december 30-án Ratkón. Ugyanis az ottan állomásozó csendőrségnek egyik kiváló tagja *Schindler Ferencz*, 27 éves, r. kath. vallásu, bándi születésű fiatal ember szolgálati fegyverével decz. 30-án, délután 5 órákor szíven lötte magát. Hogy miért vete magát a derék fiatal ember öngyilkosságra, azt nem tudni, semmi írást maga után nem hagyott. A boncolást *Bazilidesz Károly* ratkói körorvos végezte. Temetése január 1-én nagy részvét mellett, az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint ment végbe, mivel illetékes róm. kath. lelkész nem akarta eltemetni. Szülei *Schindler Antal* és *Keller Borbála* siratják korán sirba szállt fiukat. Sirathatjuk mindnyáján a mai ferde nevelést, mely a körülményekkel megalakulni nem akarva, az Istenben való bizalomban gyenge, türelemben sivár szívvel boesátja világgá a tapasztalatlan ifjút ki aztán mihelyt legkisebb vágya nem teljesül, az életét, czafrangos ruhadarab módjára eldobja magától.

Közveszélyes kut. *Özv. Almásy Jánosné* Kosuth-nezai házában anélkül is szük udvarán, az épület falától alig néhány lépésnyi távolságra, egy több ölnyi mélységű parkány nélküli nyitott kut tárog évék óta az udvarra menő ember felé, mintha azt mondaná öblös szájával: „Elnyeltek, ha sokat itt ténferesg közelemben!” — Isten különös esodaja, hogy eddig még nem történt szerencsétlenség, főkép sötét este vagy éjjel, mikor a gyarló lámpatény nem hogy az udvart, de még az utca trotoárját sem világítja meg kellően. — Felhívjuk rendőrkapitányunk szíves figyelmét erre a veszedelmes körülményre, s hisszük, hogy a kutat vagy parkánnyal láttatja el, vagy pedig betömeti.

Ujévi üdvözlések megváltása. Az ujévi üdvözlést utólag következők váltották meg, s ez uton kívánnak boldog új évet: *Kisvonty Gyula* 1 frt, *Abonyi Pál* 1 frt, *Lokesánszky Endre* 1 frt, *Szathmáry József* 1 kor, *Dr. Veres Samu* 1 frt, *Szontagh Károly* és neje 1 frt, *Frits Ferencz* Rimaszéczen 1 frt.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara december hó 30-án tartotta az évi utolsó teljes ülését. A közérdektű tárgyak sorozatából kiemeljük a következőket. Miskolcz, város a tavasszal kiépítendő városi villamos vasut miatt új vásári s piaci rendtartást készített, melyet a Kamara jóváhagyásra véleményez. — A

kereskedelmi miniszter felhívja a Lamarát, hogy a közgazgatási bizottságok jelentéseinek a kereskedelem, ipar és munkásügy szempontjából való szakszerűbb tételére közreműködjenek az ipartanácsok utján, ez érdekeket a közgazdasági előadók képviselvén a bizottságban. A kamara nem látja a kívánt czélt ez uton elérhetőnek, mert a közgazdasági előadó mezőgazdaság köréből nevezetve ki, a jelzett érdekeket ott nem képviselheti. A kamara már akkor, midőn a közgazgatási reformja napirenden volt, mozgalmat indított a keresk. ipari érdekeknek külön képviselőre. De ez, a reform is lekerülvén a napirendről abban maradt. Ennélfogva pártolja a soproni kamara azon javaslatát, hogy az előadói intézmény a keresk. és ipari érdekek hatályosabb képviselőre szempontjából reformáltassék. — Emőd (Borsod m.) hetivárosjának engedélyezése, a vásárok szaporodásának meggátlása okából, engedélyezésre nem javasoltatik. — Eger város közevetvátom kíván behozni a vasuton érkezett árak után. A kamara e formában, mivel a kereskedő osztály aránytalan megterhelését involválja, nem javasolja az engedélyezést. — A kamara 1897. évi kiadásai 12150 forintban, bevételei 12706 forintban irányoztatnak elő. — A kereskedelmi utazók üzletkörünek szabályozása czéljától, újból sürgettetik a házaláról s vándoriparról szóló törvény, melyet évék óta vár eredménytelenül az érdekelte közönség.

Nyilvános számadás. A Rimaszombat és vidéke jöteknység négylete által rendezett estély bevételeit felülfizetésekkel gyarapították *Dr. Szabó Samu* 4 frt., *Molnár József*, *Dr. Lichtschein Adolf* s *Frank Adolf* urak 2–2 frt., *Bornemisza Elemér* ur és *N. N.* 1–1 frt., összesen 12 frttal, melylyel együtt a bevétel 80 frtot tesz; a kiadás 53 frt volt, a maradvány tehát 27 frt. A kegyes felülfizetőknek őszinte köszönetet nyilvánít a négylet nevében *Sárkány Imre*, pénztárnok.

Nyilvános nyugtázás. A rimaszombati polgári olv. kör által 1896. évi november 21-én, december 5-én és 31-én rendezett házi táncestélyek alkalmával felülfizettek: *Kovács Ferencz* fodrász 2 frt 10 kr. idb. *Rábely Miklós* 1 frt 80 kr. *Szabó István* mészáros 1 frt 50 kr. *Dr. Cziner Miksa* 1 frt 80 kr. *Ifj. Rábely Miklós* 1 frt 10 kr. *Ifj. Bodzasy József* 1 frt 10 kr. *Dr. Schweighofer Ferencz* 1 frt. *Schweitzer Jenő* 80 kr. *Plauka István* 80 kr. *Rakottay Danó* 70 kr. *Fráter Mór* 65 kr. *Benyo József*, *Miskolczy Mihály*, *Telek Gyula*, *Hagetter Lajos*, *Kovács András*, *Schulhoff Pál*, *Lipesey J-né*, *Tarjányi Jánosné*, *Majony József*, *Kohút Lajos*, 60–60 kr. *Dr. Kármán A.*, *Tábori Róbert*, *Szabó J.* mészáros, *Kovács József*, *Goldstein József*, *Urbach Lajos*, *Liptay Andor* 50–50 kr. *Kandra János* 40 kr. *Bábás József*, *N. N.* *Hisnyan Bálint*, *Javorszky László*, *Kis József*, *Dr. Veres Samu*, *Gyórfy Gyula*, *Magyar Pál*, *Kovács János*, *Bárdos István*, *Józsa Antal*, *Lévay Izsó*, *Szakall Barna*, *Dr. Ráósy Gyula*, *Dr. Zehery István*, *Molnár Ferencz*, *Kovács László*, *N. N.*, *Trubint Lukács*, *Facsina József*, *Ifj. Gaskó János*, *Kohn Adolf* 30–30 kr. *Komlósy István* 20 kr. Többen 10–10=50 krt. Összesen 27 frt 35 krt. Rimaszombat január 2 *Rónay Gyula*, pénztárnok.

Hivatalos közlemény.

Pályázati hirdetés.

1607. sz. — A felügyeletem alatt álló nagyrözezi kir. járásbírósnál utjonnan rendszeresített és az 1893. IV. t.-ezikben megállapított illetményekkel javadalmazott albírói állásra a nagyméltóságu m. kir. igazságügyminiszter úr folyó évi december 26-án 5194. I. M. E. sz. alatt kelt rendelete alapján pályázatot hirdetek.

Felhívom annál fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1869 IV. t.-ez. 6. és 7. §§. megkivánt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a bír. ügyviteli szabályok 5 §-a értelmében, ezen hirdetésnek a „Budapesti Közlöny” hivatalos lapban történt harmadizbeni közzétételétől számítandó két hét alatt annál bizonyosabban nyujtsák be, mert az elkéretlen vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Rimaszombat, 1896. december 30-án.

Kubinyi Aladár, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: **Dr. VERES SAMU.**

Nyiltér.®)

Válasz Szontagh András urnak és társainak.

E lapok 53-ik számában megjelent közleményünkre vonatkozó válaszunak a következőkből áll:

A „Gömör-Kishont” 51-ik számában nyilvánosságra hozott közleményünk aláírást rosszul értelmezik, mert azt: nem a Csetnekiek, hanem csak „Csetnekiek” aláírással jelszük; minélfogva okoskodásuk mint alaptalan, el nem fogadható! Ajánljuk egyébiránt a középiskolákban használatban lévő magyar nyelvtanokat, a hol megvagyon írva, hogy a gyűjtőnév fogalma már két személyre is alkalmazható.

Bujkálni sines okunk, mert nem esaltunk, közököratot sem hamisítottunk, a bujkálásnak ellenkezőjét pedig „pótnyilatkozatunkkal” is eléggé igazoltuk.

Hogy további nyilvánosság előtt milyen modorban és mit szabad tárgyalni, nem önköktől függ; mert arról a törvényhozás már akkor intézkedett, midőn a szó és szabadsajtó szabadságát törvényileg biztosította, — szólanı és írni tehát esetneknek is szabad.

Önköküli feljajdulások pedig a személyes elenszenv látszata mellett bizonyít, és buzdításul szolgál arra is, hogy az általunk szellöztetett, de még ma is fegyelenl uton haladó ügyet, a mennyiben büntényről van szó, késedelem nélkül, az illetékes hatósághoz juttassuk, és az első közleményünkben foglaltakat az igazság és közügy érdekében be is bizonyíthassuk.

Vörjök be tehát az illetékes hatóságnak e botránny ügybeni döntését, a mikor talán ismét életjelt adunk magunkról.

Végül kijelentjük, hogy az utadó büns közeléséből eredő, és már ismeretes ügynek további nyilvános tárgyalását, az ítélet bevarásáig részünkről befejezettek tekintjük.

Stenczel Dániel.

Sztankovits József.

E rovatban közöltékert a szerkesztőség nem vállal felelősséget s ez teljesen a beküldöket terheli.

Magán-hirdetések.

Bérbeadó ház.

Rimaszombatban, a Losonczi-utca 40. számú ház, mely két különálló lakásból, udvarból, nagy kert és esürből áll, 1897. év február 1-től bérbe kiadó, esetleg örök áron is eladó. Tudakozódni lehet **Dr. Löcherer Tamás** kórházigazgató orvossal.

Fogatok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban, a Jánosi-utczában** (a régi posta-épülettel szemben)

bérekocsis üzletet

alapítottam, a melyet a t. közönség használatára ezennel felajánlok. **Tartok különféle fogatot**, melyek vidéki kirándulások vagy hivatalos kiküldetésekre, vadászatokra, lakadalmakra, vizitélészekre vagy bármint alkalomra felhasználhatók.

A vidéki úri közönség figyelmét pedig felhívom, hogy **18 óra való istállómban** lovak, fedett szinem alatt pedig hínójuk részére kényelmes helyet találhatnak, hol zab, széna és szalma is kapható a legjutányosabb ár mellett.

Magamat és új üzletemet a n. é. közönség pártfogó jóakarataiba ajánlva, vagyok
Rimaszombat, 1896. december hóban

kiváló tisztelettel
TRUBINT LUKÁCS,
szíjgyártó és bérekocsis-tulajdonos.

4—*

Haszonbérbeadási hirdetemény.

Alólírott községek előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy **Velkenye, Csiz és Sajó-Püspöki** községek **vadászterületei** 1897. január hó 1-től hat egymásután következő évre nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adatni a következő napokon:

1. **Csiz** községre nézve 1897. év január hó 21-én.
2. **Velkenye** községre nézve 1897. év január hó 22-én.
3. **Sajó-Püspöki** községet illetőleg 1897. év január hó 23-án.

Mindég az illetékes községi bíró házában és mindenkor délelőtt 10 órakor.

Az árverési feltételek a velkenyei körjegyzőnél tudhatók meg.

Velkenye, Csiz és S.-Püspöki
községek előljárósága.

1—3

Meghívás

a nagyfőzei kölesönös segélyszövetkezet **folyó évi február hó 2-án**, délután 2 órakor tulajdon helyiségében megtartandó

rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Elnök választása ad hoc.
2. Igazgatósági jelentés.
3. Felügyelő-bizottsági jelentés.
4. Az 1896. évi mérleg beterjesztése, jóváhagyása és a felmentvény megszávozása.
5. Az osztalék megállapítása.
6. Igazgatósági elnök, helyettes elnök, igazgatósági és választmányi tagok és tisztviselő-karnak választása.
7. Felügyelő bizottság választása.
8. Pénzügyintézetünknek részvénytársasággá átalakulására vonatkozó javaslat tárgyalása, illetve annak elfogadása.
9. Egyéb, az alapszabályokban kitüntetett ügyek elintézése

Nagy-Röcze, 1897. január 1-én.

Az igazgatóság.

1—3

Hirdetemény.

832. 833 sz. — Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1896. évi 5168. és 5160. számú végzése következtében **dr. Czine-Miksa** ügyvéd által képviselt **Tarjáni János** és **Helpan Mária** javára **Telgarecz János** és neje **Szabó Mária** ellen 275 frt és 400 frt s jár erejéig fogantatott biztosítási végrehajtás útján letoglalt és 1469 frt 38 krra becsült házi-butorok, varrógépek ruhánemű áruk-ból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósnak 6368. és 6268/1896. számú végzése folytán Tarjáni János részére 275 frt tökélettel, ennek 1896 ik évi november hó 11-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 32 frt 97 krrban Helpan Hermina követelése 400 frt tőke, 1896-ik év május hó 9-től járó 6% kamatai, 51 forint 32 krajczár bíróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban, az alperes lakásán leendő eszközölésére **1897-ik évi január hó 19-ik** napjának délelőtti 10 órája határidővel kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1896. évi december hó 31-én.

Gasko, kir. jbir. végrehajtó.

ENGEL ADOLF

nagy áruraktára

RIMASZOMBAT, Főtér.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint raktáramon lévő bel- és külföldi **rőfös és divat-áruccikkereket** — tulhalmozás végett — **mélyen a gyári áron alul kiárúsítom.**

Ugymint legújabb **női és férfi ruhakelmék, cassanok, flanellek, cheviottok, fekete gyász- és divatkelmék, mosó-barchetek, saténok, kartonok, francia battistok**, nagy raktár **szepeességi vászon, damaszt- és ezérna-grádlit, kávé- és asztalkészletek**, nagy választék **bouret, crepp butor- és matraczkelmék, Tunis- és csipke-függönyök**, továbbá **atlasz, cachemier, rongy- és selyempaplanok, ágy- és asztalterítők, valódi angol flanell-takarók, besztercebányai és gácsi lópokrócok, fűzők-ferfi- és gyermek-ingek**, stb. stb.

Különösen a férfiközönségnek saját érdekükben ajánlom dus raktáramat **gyapjukelmékben**, u. m. **télikabát és Mentakoff-szöveteket, valódi gráci loden**, továbbá a legjobb minőségű **brünni és angol cheviottok, fekete, peruvien, toskin és camgarn-szöveteket** stb, melyeket végleg kiárúsítok. — A n. é. közönség b. látogatását elvára, maradok mély tisztelettel

10—* **ENGEL ADOLF.**

Hirdetemény.

4194. szám — **Cseniz, Bizófalva** puszták és **Gortvakisfalud** községre nézve az 1892. XXIX. t.-cz.

Alddorffer, kir. tszéki bíró.

Vizmentes hőcipők magas szárral és meleg béléssel!

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ

női- és férfi-czipész

RIMASZOMBATBAN, Főtér 27. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen tudatni, hogy **27 év óta fennálló czipész-üzletemet és raktáramat** a beállott téli időnyre **női-, férfi- és gyermek-, legnagyobb részét saját műhelyemben** készült, részint előkelő **budapesti és bécsi** gyaraktól beszerzett **minden faju lábbeli-árukkal dúsan felszereltem**, minek folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt látogatóim — fokozott divatszertü igényeit is — **akár kész, akár megrendelésre** gyorsan előállítandó áruimmal **legjutányosabb áron**, kielégíthetem.

Az a jó hírnév, mely üzletemhez kezdettől fogva fűződik, biztosítékot szolgálhat jövőben is a tisztelt közönségnek arra nézve, hogy szives megrendeléseinek gyors, pontos és lelkiismeretes teljesítése által teljes megelégedését fogom kiérdemelni.

Midőn a nagyérdemű közönség megtisztelő figyelmébe ajánlom magamat és üzletemet, s irányomban eddig is tanúsított lekötölő pártfogásáért őszinte köszönetet mondok, maradtam

Rimaszombat, 1896. december hó

kiváló tisztelettel

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ.

Vadász- és lovaglóbotosok egész magas szárral!

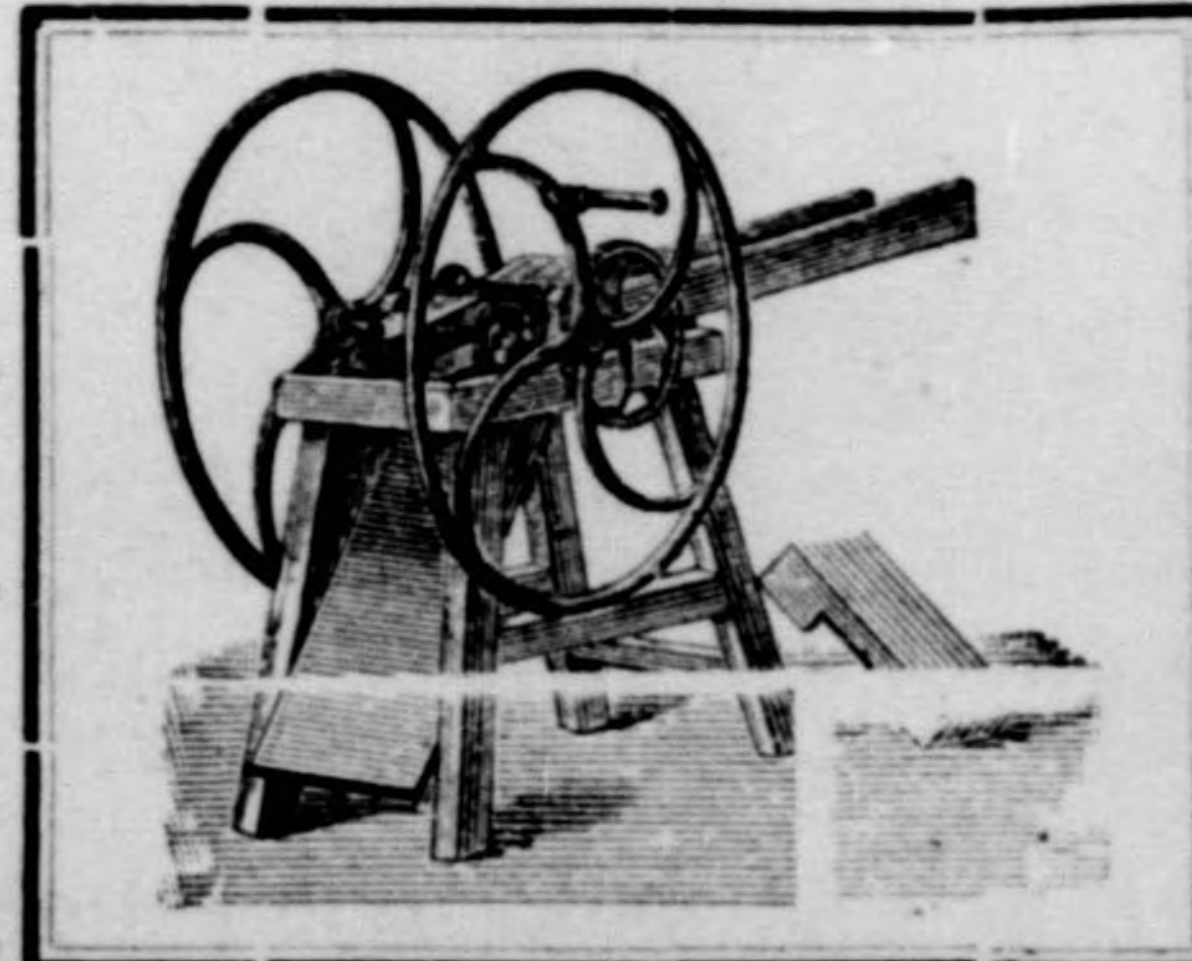
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezelszerűen s gondosan gyártott jöhrnevé gépeit, nevezetesen:

Szecsavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.
Répvágókat és tengermorzsolókat,
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket,
Olajmag-zúzókat, továbbá
Örlő- és daráló malmokat,

Progress-tisztítógépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink **képes-**, valamint öntődéni gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

6—6